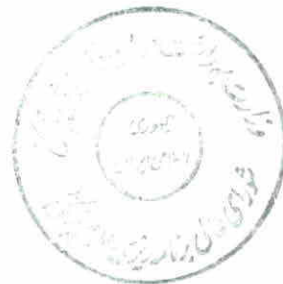

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

**استانداردهای ملی اعتباربخشی
دوره دکتری عمومی دندانپزشکی**

مصوب هشتادونهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱

استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی

مصوب هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱

استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی در هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱ به تصویب رسید.

مورد تأیید است

دکتر رضا یزدانی

دبیر شورای آموزش دندانپزشکی و

تخصصی

مورد تأیید است

دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

رأی صادره در هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۱ در مورد **استاندارد های ملی اعتبار بخشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی** صحیح است به واحدهای مجری ابلاغ شود.

مورد تأیید است

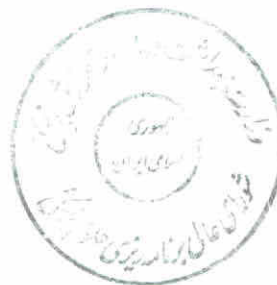
دکتر ابوالفضل باقری فرد

معاون آموزشی و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

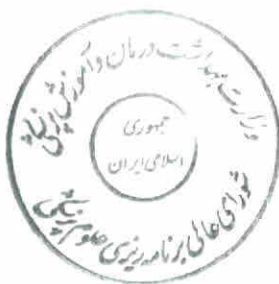

فهرست محتوا

۲	حوزه ۱: رسالت و اهداف
۵	حوزه ۲: برنامه آموزشی
۱۰	حوزه ۳: ارزیابی دانشجو
۱۳	حوزه ۴: دانشجویان
۱۸	حوزه ۵: هیات علمی
۲۱	حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی
۲۶	حوزه ۷: ارزشیابی دوره
۲۹	حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی
۳۳	حوزه ۹: بازنگری مستمر

حوزه ۱: رسالت و اهداف

حوزه ۱: رسالت و اهداف^۱

زیرحوزه ۱-۱: رسالت و اهداف

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۱ رسالت خود در رابطه با آموزش دندانپزشکی عمومی را، ضمن رعایت برنامه های مصوب، مقررات ناظر بر آموزش دندانپزشکی و کسب نظر دست اندرکاران، صاحب نظران و ذینفعان، تدوین و حداقل هر ۵ سال یکبار بازنگری نماید.
- پ-۱-۱-۲ رسالت خود را با مشارکت ذینفعان اصلی تدوین، و به آن ها اعلام نماید.
- پ-۱-۱-۳ در رسالت خود اهداف و راهبردهای آموزشی را به نحوی تعیین کند که اجرای برنامه بتواند منجر به تربیت دانش آموختگانی توانمند برای ایفای نقش به عنوان دندانپزشک عمومی و موجب ارتقای حرفه ای از طریق یادگیری مادام العمر و آماده تحصیل در مقاطع بعدی (در صورت تمایل) شود.
- پ-۱-۱-۴ رسالت و اهداف دوره خود را به گونه ای تبیین کند که در برگیرنده ارزشهای حاکم بر دوره، اهداف کلان برنامه آموزشی، نقشها و تواناییهای دانش آموختگان بوده و در نهایت فعالیتهای اصلی برای دستیابی به این اهداف را مشخص کند.
- پ-۱-۱-۵ رسالت و اهداف دوره خود را به گونه ای تبیین کند که در جهت ارتقای شاخص های سلامت دهان جمعیت تحت پوشش، نقش موثر (شامل تقویت آموزش سلامت محور، هدایت پژوهش ها به سمت نیازهای سلامت جامعه و مشارکت فعال در ارائه خدمات سلامت دهان در سطوح مختلف با همکاری شبکه های بهداشت) داشته باشد.

استانداردهای ارتقا کیفیت (ترجیحی)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۱ در تدوین و بازنگری رسالت خود از گستره ای وسیع تری از نظرات سایر ذینفعان استفاده کند.
- ت-۱-۱-۲ در بیانیه رسالت خود، دستاوردهای نوین حوزه دندانپزشکی و جوانب فراملی سلامت را لحاظ کند.

توضیحات:

- ❖ منظور از یادگیری مادام العمر این است که دانشجو متناسب با نیازهای جامعه و تغییرات علمی و فناوری رشته دندانپزشکی، مسؤولانه در یادگیری و روزآمدی دانش و توانمندی های خود مشارکت داشته باشد. از جمله اهداف و راهبردهای آموزشی که می تواند منجر به تربیت یادگیرندگان خود راهبر شود، شامل: ارائه مسئولیت به فراگیران در طول تحصیل، استفاده از راهبردهای مبتنی بر حل مساله، استفاده از پلتفرم های آموزش مجازی و سایر موارد است.
- ❖ منظور از ذینفعان اصلی مدیریت ارشد دانشگاه، رئیس و مسؤولان دانشکده دندانپزشکی، اعضای هیأت علمی و دانشجویان و دانشجوین و دانش آموختگان، می باشند.

^۱ Mission&Objectives

- ❖ منظور از سایر ذینفعان، بیماران، نمایندگان سایر حرف پزشکی، نهادهای ذیربط (مانند نظام پزشکی، جامعه دندانپزشکی ایران و بیمه‌ها) و افراد جامعه (مانند دریافت کنندگان خدمات سلامت) و مسئولان ذیربط وزارت متبوع می‌باشند.
- ❖ منظور از دندانپزشک عمومی توانمند^۲ فردی است که توانمندی‌های^۳ دندانپزشکی عمومی برای طبابت مستقل و ایفای نقش به عنوان دندانپزشک عمومی را دارد^۴.
- ❖ منظور از دستاوردهای نوین دندانپزشکی، نوآوری‌های رشته دندانپزشکی اعم از نوآوری در تجهیزات، روش‌ها، دانش دندانپزشکی و آموزش دندانپزشکی می‌باشد.
- ❖ جوانب فراملی در مرتبه اول شامل اولویت‌های منطقه‌ای و سپس معضلات بهداشت جهانی است.

زیرحوزه ۱-۲: اختیارات

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۱ برای طراحی و اجرای برنامه آموزشی دندانپزشکی عمومی مبتنی بر نیازهای روز مانند لزوم استفاده از آموزش مجازی، از اختیارات و منابع لازم برخوردار باشد.

توضیحات:

- ❖ منظور از آموزش مجازی (e Learning)، آموزش و یادگیری توسط ابزارهای الکترونیکی می‌باشد و در عرصه آموزش مجازی علاوه بر آموزش بر مبنای وب، آموزش غیرحضور، آموزش از راه دور، خودآموزی و آموزش بر مبنای رایانه می‌توانند مطرح شوند. در آموزش مجازی، منابع مورد نیاز از طریق شبکه اینترنت در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد و دانشجویان می‌توانند در هر زمان از منابع آموزشی جهت یادگیری استفاده کنند، همچنین در هر مکان (منزل یا محل کار یا محل های دیگر) در کلاس‌های درس بصورت برخط (on-line) شرکت نمایند. این روش آموزشی برای استاد و دانشجو این فرصت را فراهم می‌آورد که در حالی که از نظر زمان و مکان از هم دور هستند، فاصله آموزشی موجود را با وسایل مناسب الکترونیکی پر کنند. در این نوع آموزش مجازی، رایانه، فناوری ارتباطات و شبکه اینترنت برای پر کردن فاصله آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ❖ برخورداری دانشکده دندانپزشکی از اختیارات و منابع لازم، طراحی ساختار مرکز آموزش مجازی، تصویب تشکیلات، تعیین پست‌های سازمانی، تخصیص ردیف‌های استخدامی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های هر دانشکده و تامین تجهیزات لازم را تسهیل خواهد کرد.

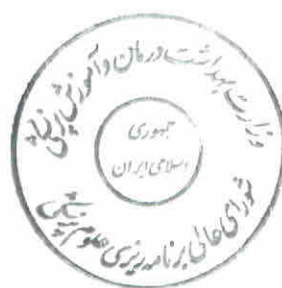

^۲ competent

^۳ competencies

دندانپزشک عمومی توانمند فردی است که در آزمون صلاحیت بالینی قبول شده است^۴

حوزه ۲: برنامه آموزشی

حوزه ۲: برنامه آموزشی^۵

زیرحوزه ۱-۲: چارچوب برنامه

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۱-۲ بر اساس چارچوب و محتوای برنامه درسی دندانپزشکی عمومی ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزشی کل دوره خود را تدوین و به تأیید شورای آموزشی دانشگاه برساند و به نحو مناسب به ذینفعان اطلاع رسانی نماید.

پ-۲-۱-۲ برنامه ای داشته باشد که نشان دهد در تنظیم و اجرای برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی خود، در راستای تحقق آموزش مبتنی بر توانمندی تلاش می کند.

پ-۳-۱-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را بر اساس اصول عدالت آموزشی تنظیم و اجرا کرده و به خصوص در آموزش مجازی به عدالت آموزشی توجه ویژه داشته باشد.

استانداردهای ارتقا کیفیت (ترجیحی)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را منطبق با توانمندی های دانش آموختگان دندانپزشکی عمومی کشور به گونه ای تنظیم و اجرا کند که از توانمندی های دانش آموختگان، اطمینان حاصل شود. به این منظور لازم است کلیه اجزای اصلی برنامه از جمله آموزش مجازی، منطبق با توانمندی های مصوب تنظیم و به مرحله اجرا درآید.

توضیحات:

- ❖ منظور از برنامه درسی دوره آموزش دندانپزشکی عمومی، برنامه درسی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.
- ❖ برنامه آموزشی دوره آموزش دندانپزشکی عمومی دانشکده دندانپزشکی حاوی اجزای اصلی برنامه آموزشی شامل توانمندی ها (تلفیقی از دانش، مهارت و نگرشی که دانشجویان باید کسب کنند)، محتوا و تجربیات آموزشی، روش های یادگیری و یاددهی، ارزیابی دانشجو و ارزشیابی دوره است.
- ❖ در برنامه آموزشی باید به مواردی همچون زبان انگلیسی، رایانه و فن آوری اطلاعات توجه ویژه ای شود.
- ❖ منظور از اصول عدالت آموزشی، برخورد عادلانه بین دانشجویان و اساتید بدون توجه به جنس، ملیت، قومیت، نژاد، دین، مذهب، وضعیت اجتماعی، اقتصادی و توانمندی های جسمی بر اساس حداقل های قابل قبول مطابق با مصوبات و آیین نامه های موجود است.

زیرحوزه ۲-۲: محتوای آموزشی

استانداردهای پایه (الزامی)

دانشکده دندانپزشکی باید:

⁵ Educational program

پ-۱-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم پایه مندرج در برنامه درسی ملی مصوب و مورد نیاز برای طبابت دندانپزشک عمومی را بگنجانند. این محتوا شامل دانش حفظی^۶، مفاهیم^۷ و اصولی^۸ می شود که برای کسب و به کارگیری علوم بالینی مورد نیاز است.

پ-۲-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای ضروری علوم بالینی مندرج برنامه درسی مصوب که مورد نیاز برای طبابت دندانپزشک عمومی است را بگنجانند. این محتوا شامل دانش و مهارت های حرفه ای و بالینی مورد نیاز برای طبابت مستقل پس از دانش آموختگی به عنوان دندانپزشک عمومی در کشور است.

پ-۳-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با علوم رفتاری و اجتماعی، اخلاق پزشکی، منش حرفه ای، حقوق پزشکی مورد نیاز برای دندانپزشک عمومی را بگنجانند.

پ-۴-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای دروس عمومی مورد نیاز برای تربیت دندانپزشکی عمومی را بگنجانند.

پ-۵-۲-۲ در برنامه آموزشی خود محتوای مرتبط با روش های علمی مورد نیاز برای طبابت دندانپزشکی عمومی را بگنجانند. این محتوا شامل تفکر نقاد، استدلال بالینی، پژوهش و دندانپزشکی مبتنی بر شواهد است.

استانداردها ترجیحی (ارتقاء کیفیت)

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۲ نسبت به پایش و بازنگری محتوای آموزشی (علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی، علوم بالینی و روش علمی) متناسب با نیازهای فعلی و آینده جامعه، پیشرفت های علمی و فناوری، بدون افزایش حجم کلی محتوای دوره، در چارچوب برنامه درسی ملی اقدام نماید.

توضیحات:

- ❖ منظور از محتوای ضروری^۹ محتوایی از برنامه آموزشی است که همه دانشجویان باید آن را فرا گیرند.
- ❖ علوم پایه شامل مواردی نظیر علوم تشریح (مشمول بر آناتومی، بافت شناسی و جنین شناسی)، بیوشیمی، فیزیولوژی، فیزیک پزشکی، ژنتیک، ایمونولوژی، میکروبی شناسی (شامل باکتری شناسی، انگل شناسی و ویروس شناسی) بیولوژی مولکولی و پاتولوژی عمومی و آناتومی دندان می باشد.
- ❖ علوم رفتاری و علوم اجتماعی شامل مواردی نظیر دندانپزشکی اجتماعی، اپیدمیولوژی و آمار حیاتی، سلامت جهانی^{۱۰} روانشناسی دندانپزشکی، جامعه شناسی دندانپزشکی، بهداشت عمومی و علوم اجتماعی می شود.
- ❖ علوم بالینی شامل مواردی نظیر بیماری های دهان و فک و صورت، پاتولوژی دهان و فک و صورت، رادیولوژی دهان و فک و صورت، مواد دندانی، دندانپزشکی اجتماعی، جراحی دهان و فک و صورت، دندانپزشکی ترمیمی، درمان ریشه، درمان بیماری های لثه، پروتزهای دندانی، ارتودنسی و دندانپزشکی کودکان می باشد.
- ❖ مهارت های بالینی شامل شرح حال گیری، معاینه فیزیکی، مهارت های ارتباطی، اقدامات تشخیصی و درمانی است.
- ❖ دانش حفظی چیزی است که شناخته شده یا ثابت شده است. دانش حفظی در آموزش دندانپزشکی به منظور بازخوانی در آینده به خاطر سپرده می شود.

⁶ facts
⁷ concepts
⁸ principles
⁹ core content
¹⁰ Global Health

- ❖ دروس عمومی دروسی است که تحت عنوان واحدهای عمومی شامل معارف اسلامی، اخلاق اسلامی، متون اسلامی، ادبیات فارسی، زبان انگلیسی، تربیت بدنی و موارد دیگر به دانشجویان دوره دندانپزشکی عمومی ارائه می‌شود.
- ❖ روش علمی^{۱۱} فرآیندی است ترکیبی از روش استقرایی و استدلال قیاسی، به این صورت که محقق ابتدا به صورت استقرایی با استفاده از مشاهدات خود، فرضیه را صورت‌بندی می‌کند و سپس با اصول استدلال قیاسی به کاربرد منطقی فرضیه می‌پردازد.

زیرحوزه ۲-۳: راهبردهای آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۳ درجاتی از ادغام افقی علوم مرتبط را انجام دهد.
- پ-۲-۳-۲ بخشی از آموزش خود را در راستای آموزش مبتنی بر جامعه در عرصه‌های سرپایی داخل و خارج دانشکده‌ایی و با رویکرد ارتقاء سلامت همه جانبه اجرا کند و در آموزش‌های در عرصه هم، محتوی آموزش مجازی مناسب را تدوین و از روش‌های تهیه فیلم، ایفای نقش و شبیه‌سازی استفاده نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۲-۳ در راستای ادغام عمودی علوم بالینی، علوم پایه، علوم رفتاری و اجتماعی و دیگر محتوای دوره دندانپزشکی عمومی برنامه داشته و اجرا نماید.
- ت-۲-۳-۲ واحدهای انتخابی^{۱۲} را بر اساس برنامه درسی ملی و با توجه به اولویت‌های دانشگاه، تعیین و ارائه دهد.
- ت-۳-۳-۲ برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را در راستای تحقق دانشجو محوری، دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و یادگیری مادام‌العمر تنظیم و اجرا کند.

توضیحات:

- ❖ منظور از ادغام افقی (همزمان)، ادغام بین دروس علوم پایه مثل آناتومی و فیزیولوژی یا ادغام رشته‌های بالینی مانند مواد دندانی و دندانپزشکی ترمیمی است.
- ❖ منظور از ادغام عمودی (طولی)، ادغام دروس در مقاطع مختلف است به نحوی که هر چه زودتر دانشجویان در کلینیک وارد شوند و آموزشها به صورت بالینی انجام گردد.
- ❖ منظور از واحدهای انتخابی محتوایی از برنامه آموزشی است که دانشجویان می‌توانند بر اساس علاقه فردی یا احساس نیاز برای یادگیری عمیق‌تر انتخاب کنند.
- ❖ یادگیری مادام‌العمر (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)
- ❖ منظور از دانشجو محوری رویکردهای آموزشی، فراهم کردن فرصت‌های یادگیری است که با هدف انتقال مسؤولیت یادگیری به خود دانشجو و تبدیل او به یک یادگیرنده مستقل و خودراهبر به اجرا در می‌آید. در این چارچوب مشارکت دانشجو یک ضرورت جدی برای یادگیری است.

¹¹ Scientific Method

¹² elective

زیرحوزه ۴-۲: روش‌های یاددهی-یادگیری

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۴-۲ روش‌های آموزشی متناسب با اهداف آموزشی برای تحقق توانمندی‌های مورد نظر را مورد استفاده قرار دهد.
- پ-۲-۴-۲ در جهت ارتقای کیفیت و افزایش تعامل با دانشجویان در روش‌های مرسوم آموزشی نظیر سخنرانی تجدید نظر کند.
- پ-۳-۴-۲ در مرحله پری کلینیک، فرصت یادگیری مشخصی را متناسب با دروس مورد نیاز و بر اساس پیش نیازهای بالینی فراهم کند.
- پ-۴-۴-۲ در مرحله بالینی، فرصت‌های یادگیری مشخصی را در قالب چرخش‌های بالینی در بخش‌های مختلف متناسب با نیازهای دندانپزشک عمومی فراهم کند.
- پ-۵-۴-۲ در مرحله بالینی، شرایطی فراهم کند که دانشجو با مشارکت در تیم ارائه خدمت به مراجعین، ضمن پذیرش مسئولیت تدریجی و متناسب با سطح خود، از نظارت مناسب برخوردار بوده و بازخورد کافی دریافت کند.

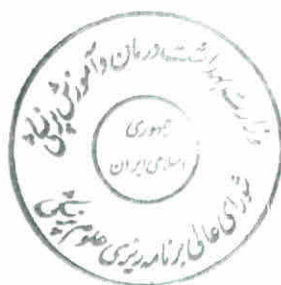
استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۴-۲ از روش‌های آموزشی فعال نظیر یادگیری مبتنی بر فعالیت‌های تیمی، مبتنی بر مورد، مبتنی بر مساله، یادگیری در گروه‌های کوچک، آموزش مجازی (مانند ژورنال کلاب مجازی)، یادگیری با استفاده از شبیه‌سازها و روش‌های فعال دیگر در ارائه محتوای آموزشی مورد نظر به شکل مناسب و متناسب با توانمندی‌ها و اهداف آموزشی استفاده کند.

توضیحات:

- ❖ پذیرش تدریجی مسئولیت به این معنی است که دانشجو به صورت تدریجی از مشاهده‌گر، به همکار و در نهایت به عامل فعال در یادگیری در محیط بالین تبدیل شود.
- ❖ منظور از فرصت‌های آموزشی مشخص، فرصت‌های آموزشی برنامه‌ریزی شده‌ای است که بر اساس زمان و اهداف مورد انتظار ارائه می‌شود.

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو

حوزه ۳: ارزیابی دانشجو^{۱۳}

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۳ نظام ارزیابی دانشجویان را تدوین، اعلام و اجرا کند و آن را متناسب با دستورالعمل‌ها و شرایط جدید بازنگری کرده و شیوه‌نامه ارزیابی مجازی دانشجویان را هم تدوین، اعلام و اجرا کند.
- پ-۱-۲-۳ اطمینان دهد ارزیابی‌های حضوری یا مجازی دانشجویان، سنجش تمام ابعاد توانمندی شامل هر سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرشی را پوشش می‌دهد.
- پ-۱-۳-۳ متناسب با اهداف و توانمندی‌های مورد انتظار از فراگیران و کاربردپذیری^{۱۴}، ابزارهای ارزیابی حضوری و مجازی، از روش‌های مناسب و متنوع استفاده کند.
- پ-۱-۴-۳ نشان دهد از ساز و کار مشخصی برای گزارش نتایج ارزیابی و پاسخگویی به اعتراضات فراگیران در زمان ارزیابی‌های حضوری و مجازی استفاده می‌کند.
- پ-۱-۵-۳ به دانشجویان بر اساس نتایج آزمون‌های تراکمی^{۱۵} بازخورد دهد.
- پ-۱-۶-۳ نتایج تحلیل کمی و کیفی آزمون‌های چندگزینه‌ای را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون‌ها بازخورد دهد.
- پ-۱-۷-۳ نشان دهد که فرآیندها و مستندات آزمون‌های اجرا شده، توسط متخصص بیرونی قابل بررسی است.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۳ نتایج تحلیل کمی و کیفی دیگر آزمون‌های برگزار شده (غیر از آزمون‌های چندگزینه‌ای) را بررسی و مستند کند و بر اساس نتایج آن به طراحان آزمون‌ها بازخورد دهد.
- ت-۱-۲-۳ نشان دهد برنامه مدونی برای پایش کیفیت آزمون‌های حضوری و مجازی وجود دارد و آن را اجرا می‌کند.
- ت-۱-۳-۳ با سازماندهی ارزیابی تکوینی^{۱۶} و ارائه بازخورد مؤثر و مستمر به دانشجویان، زمینه بهبود عملکرد آنان را فراهم کند.

توضیحات:

- ❖ نظام ارزیابی^{۱۷} شامل اصول و اهداف ارزیابی، ابزارهای ارزیابی، برنامه زمان‌بندی، روش تعیین حد نصاب، ارائه بازخورد، حراست آزمون، مکانیسم‌های جبران مردودی و ملاحظات اخلاقی (روش اجتناب از تضاد منافع آزمون‌گران ارزیابی) در فازهای مختلف دوره دندانپزشکی عمومی است.
- ❖ ابعاد مختلف توانمندی علاوه بر جنبه‌های شناختی، مواردی چون مراقبت بالینی، رفتارهای اخلاقی و حرفه‌ای و مهارت‌های ارتباطی را نیز شامل می‌شود.

¹³ Student assessment

¹⁴ Utility

¹⁵ Summative assessment

¹⁶ Formative assessment

¹⁷ Assessment Program

- ❖ با توجه به پیچیده بودن پیامدها در دوره دندانپزشکی، یک ابزار برای سنجش کافی نیست و باید از ابزارهای متنوع برای سنجش حیطه‌های شناختی، مهارتی و عاطفی استفاده شود. این ابزارها می‌تواند شامل آزمون‌های کتبی بازپاسخ، بسته‌پاسخ، شفاهی، OSCE، PMP، DOPS، Mini-CEX، لاگ بوک^{۱۸}، پورتفولیو^{۱۹}، ارزیابی^{۲۰} درجه و سایر ابزارها و روش‌های معتبر باشد.
- ❖ منظور از کاربردپذیری^{۲۰} ابزار پنج شاخص روایی^{۲۱}، پایایی^{۲۲}، تاثیر آموزشی^{۲۳}، مقبولیت^{۲۴}، هزینه اثربخشی^{۲۵} است که برای هر ابزار در هر موقعیت بررسی می‌شود. سنجش برخی از این معیارها از طریق روش‌های آماری و برخی دیگر از طریق روش‌های کیفی امکان‌پذیر است.
- ❖ بازخورد علاوه بر اعلام نمره، شامل مواردی چون اعلام پاسخنامه تفصیلی، مشخص کردن موارد خطای دانشجو و ارائه راهکار برای بهبود عملکرد است.
- ❖ منظور از ارزیابی تراکمی، آزمون‌هایی است که با هدف تصمیم‌گیری در خصوص عملکرد فراگیران اجرا می‌شود.
- ❖ منظور از تحلیل کمی و کیفی آزمون‌ها، بررسی تک تک سؤال‌ها و تعیین میزان دقت و نارسایی‌های آن قبل (با استفاده از چک لیست‌های مربوط و از طریق جلسات مرور همزمان یا متخصصان ارزیابی) و پس از برگزاری آزمون (با تعیین ضریب دشواری و ضریب تمییز سؤالات و دیگر شاخص‌های مرتبط) است. علاوه بر تحلیل هر یک از سؤالات و آیتم‌ها لازم است کاربردپذیری هر روش یا ابزار ارزیابی دانشجو و همچنین سیستم ارزیابی دانشجو در کل مشخص شود.
- ❖ منظور از متخصص بیرونی، افراد متخصص خارج از دانشکده، خارج از دانشگاه یا سازمان‌های بین‌المللی هستند.
- ❖ منظور از ارزیابی تکوینی، آزمون‌هایی است که در طول دوره با هدف ارائه بازخورد و بهبود عملکرد فراگیر انجام می‌شود و نتیجه آن در ارزیابی نهایی لحاظ نمی‌شود.

¹⁸ Logbook
¹⁹ Portfolio
²⁰ Utility
²¹ Validity
²² Reliability
²³ Educational Impact
²⁴ Acceptability
²⁵ Cost Effectiveness

حوزه ۴: دانشجویان

حوزه ۴: دانشجویان^{۲۶}

زیرحوزه ۱-۴: پذیرش و انتخاب دانشجو

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۴ برنامه مشخصی برای بررسی ویژگی‌های دانشجویان جدیدالورود خود داشته، از نتایج آن در سیاست‌گذاری‌های آتی دانشگاه و برنامه‌ریزی برای دانشجویان استفاده نموده و آن را به طور مستمر در اختیار نهادهای بالادستی ذی‌ربط نیز قرار دهد.
- پ-۲-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی موجود و با اتکا به بررسی شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت و ترکیب پذیرش دانشجو، برنامه مشخصی برای تعیین ظرفیت پذیرش دانشجویان جدیدالورود، طراحی و ارائه نماید.
- پ-۳-۴ باید برنامه مناسب و به روز شده ایی برای معرفی رشته دندانپزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانشجویان جدیدالورود خود داشته باشد. همچنین آگاه‌سازی دانشجویان از مقررات آموزشی، مقررات حرفه‌ای، مقررات انضباطی و وظایف حرفه‌ای مورد انتظار از ایشان نیز باید در قالب همین برنامه اجرا شود.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۴ برنامه‌ای برای معرفی رشته دندانپزشکی و ظرفیت‌های دانشکده به دانش‌آموزان مقطع متوسطه حوزه تحت پوشش خود داشته باشد.
- ت-۲-۴ به منظور انطباق با تغییرات دوره دندانپزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده، به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط بازخورد دهد.

توضیحات:

- ❖ بررسی ویژگی‌های دانشجویان جدیدالورود می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
 - پراکنندگی جغرافیایی و دموگرافیک دانشجویان جدیدالورود
 - سوابق علمی پیش از ورود به دانشگاه. این سوابق شامل معدل دوران تحصیل فرد در مقطع متوسطه، عملکرد وی در آزمون سراسری، شرکت در المپیادهای دانش‌آموزی و سایر دستاوردهای علمی (نظیر شرکت در جشنواره‌های دانش‌آموزی) است
- ❖ شواهد مناسب برای تعیین ظرفیت‌های پذیرش دانشجو و ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با پذیرش دانشجو می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
 - اسناد و سیاست‌های بالادستی
 - منابع انسانی دانشکده شامل اعضای هیأت علمی، کارکنان و مدیران
 - منابع سرمایه‌ای دانشکده دندانپزشکی شامل فضاهای فیزیکی دانشکده، بیمارستان‌ها و دیگر موارد
 - منابع مصرفی دانشکده دندانپزشکی شامل بودجه نقدی، وسایل و امکانات دیگر

- نیازهای جامعه (به خصوص در استان و شهرستان مربوطه دانشکده)
- پایش اثربخشی تعیین ظرفیت دانشجویان ورودی به دانشکده دندانپزشکی در سال‌های گذشته
- ❖ برنامه معرفی رشته دندانپزشکی به دانشجویان جدیدالورود می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
- سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی متناسب با حرفه دندانپزشکی
- گرایش به کسب شایستگی، رشد و تعالی فردی
- آگاهی و نگرش مناسب درباره مسؤولیت‌های تحصیلی، نقش و جایگاه حرفه‌ای اجتماعی دندانپزشک
- توانمندی‌های عمومی لازم برای عملکرد مناسب در حرفه دندانپزشکی که می‌تواند شامل موارد زیر باشد:
- مهارت‌های ارتباطی
- مهارت‌های تصمیم‌گیری و تفکر نقادانه
- مهارت کار تیمی
- مهارت رهبری و مدیریت
- خلاقیت
- مهارت‌های مدیریت شخصی
- مهارت‌های استدلال منطقی
- مهارت‌های بازاریابی^{۲۷}

❖ منظور از ظرفیت‌های دانشکده، فرصت‌هایی چون منابع فیزیکی، فرصت‌های یادگیری، گروه‌های دانشکده و مواردی مانند آن است.

زیرحوزه ۲-۴: مشاوره و حمایت از دانشجویان

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۴ برنامه مناسبی برای حمایت از امنیت اجتماعی، حقوقی، اخلاقی، روانی و پیشگیری از آسیب‌های احتمالی دانشجو در این حوزه‌ها را طراحی و پیاده‌سازی نماید.
- پ-۲-۲-۴ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان از جمله مشاوره حضوری، غیرحضوری و مجازی را طراحی و پیاده کرده و نتایج اجرای آن را با حفظ محرمانه بودن اطلاعات دانشجویان مستند نماید. این نظام باید به صورت فعالانه دانشجویان را از جهت نیاز به این خدمات شناسایی و پایش کند و دانشجویان نیز امکان مراجعه به نظام مشاوره‌ای دانشکده را داشته باشند.
- پ-۳-۲-۴ مجموعه فعالیت‌های فوق برنامه خود از جمله فعالیت‌های فوق برنامه مجازی را به منظور تحقق رشد فردی، شخصیتی، فرهنگی، اجتماعی و معنوی، افزایش انگیزه و نشاط تحصیلی و منش حرفه‌ای^{۲۸} در دانشجویان طراحی و پیاده‌سازی نماید.
- پ-۴-۲-۴ حداقل شرایط مطلوب حمایت‌های رفاهی برای دانشجویان دندانپزشکی عمومی از جمله دسترسی دانشجویان به تسهیلات آموزش الکترونیکی را تعیین و برای تامین آن برنامه‌ریزی و حمایت‌طلبی نماید.

²⁷ Reflection

²⁸ professionalism

پ-۵-۲-۴ ساز و کار مشخصی برای شناسایی رفتارهای حرفه‌ای، ارتقای این رفتارها در دانشجویان و برخورد با رفتارهای نامناسب، ضمن رعایت مقررات جاری داشته باشد.

پ-۶-۲-۴ برنامه مشخصی را برای حمایت از گروه‌های دانشجویی خاص طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پ-۷-۲-۴ در چارچوب قوانین و سیاست‌های بالادستی، برنامه‌های مشخصی برای ایجاد هماهنگی بین واحدهای مربوطه در جهت حمایت از فعالیت‌های علمی فرهنگی سازمان‌یافته دانشجویی طراحی و پیاده‌سازی نماید.

استاندارد های ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۴ در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان علاوه بر اعضای هیأت علمی و متخصصان خدمات مشاوره‌ای، از دانشجویان واجد شرایط نیز برای ارائه خدمات مشاوره‌ای و منتورشیپ بهره‌برداری کند.

ت-۲-۲-۴ مشاوره‌های صورت گرفته در در نظام ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان را پیگیری و اثربخشی آن‌ها را پایش کند.

ت-۳-۲-۴ مجموعه‌ی برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد.

توضیحات:

❖ نظام مناسب ارائه خدمات مشاوره‌ای تحصیلی و روانی به دانشجویان شامل مجموعه‌ای از افراد، قوانین و فرآیندهاست که می‌تواند در چارچوب یک نهاد خاص دانشکده‌ای یا با همکاری چند نهاد محقق شود.

❖ حمایت‌های رفاهی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- خوابگاه‌های دانشجویی
- وام دانشجویی
- تغذیه
- بیمه سلامت
- امکانات و فضاهای تفریحی و ورزشی
- تمهیدات فوق برنامه
- کار دانشجویی در داخل و خارج دانشگاه
- دسترسی به تسهیلات فناوری اطلاعات^{۲۹}
- تمهیدات لازم جهت تردد و اقامت دانشجویان در محیط‌های دانشگاهی

❖ گروه‌های دانشجویی خاص شامل موارد زیر می‌باشد:

- نخبگان و استعدادهای درخشان
- دانشجویان با وضع تحصیلی نامناسب
- دانشجویان با نیازهای ویژه جسمی و روانی
- دانشجویان با شرایط اقتصادی و رفاهی نامطلوب

❖ حمایت‌ها می‌تواند در قالب فعالیت‌های یک نهاد متولی واحد و یا با همکاری چند نهاد صورت گیرد، در هر حال توصیه می‌شود تا انسجام، شفافیت و پاسخگویی این نهادها در بالاترین سطح و در هماهنگی با یکدیگر حفظ گردد.

❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حمایت از دانشجو باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

- اسناد و سیاست‌های بالادستی
- نیازهای دانشکده و جامعه
- نیازهای دانشجویان
- درخواست‌های دانشجویان
- رضایت دانشجویان از حمایت‌های دریافتی
- منابع دانشکده

❖ دانشجویان واجد شرایط به دانشجویانی گفته می‌شود که از جهت علمی، اخلاقی و رفتاری مورد تایید دانشکده باشند.

زیرحوزه ۳-۴: مشارکت نمایندگان دانشجویان در امور آموزش

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۳-۴ زمینه‌سازی لازم برای مشارکت سازمان یافته دانشجویان در فرآیندهای سیاست‌گذاری و اجرایی مرتبط با برنامه آموزشی دوره دندانپزشکی عمومی را فراهم آورد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۳-۴ مجموعه‌ی برنامه‌های مرتبط با حضور نمایندگان دانشجویی را به طور مستمر بازبینی نموده و ارتقا دهد به گونه‌ای که متناسب با فرآیند، منجر به ارتقای سطح مشارکت دانشجویان شود.

توضیحات:

❖ مشارکت دانشجویان: منظور از مشارکت دانشجویان در یک فرآیند، ایفای نقش نمایندگان ایشان در برنامه‌ریزی‌ها، اجرا و ارزشیابی آن فرآیند است که می‌تواند از سطح مشورت گرفتن فعالانه تا عضویت ثابت نمایندگان دانشجویی در نهادهای تصمیم‌گیرنده‌ی دانشکده‌ای متفاوت باشد.

❖ ارتقا و بازبینی مستمر مجموعه برنامه‌های مرتبط با استانداردهای حضور نمایندگان دانشجویی باید مبتنی بر شواهد زیر صورت گیرد:

- اسناد و سیاست‌های بالادستی
- نیازهای دانشکده
- نیازهای جامعه
- درخواست‌های دانشجویان و اعضای هیأت علمی
- رضایت دانشجویان از میزان مشارکت خود

حوزه ۵: هیأت علمی

حوزه ۵: هیأت علمی^{۳۰}

زیرحوزه ۱-۵: فراخوان و جذب اعضای هیأت علمی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۵ برنامه مدونی برای فرآیند فراخوان خود داشته باشد و در این برنامه سیاست‌های فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان را به روشنی و متناسب با شرایط موجود تبیین و اجرا نماید.
- پ-۲-۱-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان براساس برنامه درسی دندانپزشکی عمومی و تعداد مورد نیاز از اعضای هیأت علمی بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی وجود داشته باشد. در این برنامه باید تناسب اعضای هیأت علمی تمام وقت جغرافیایی، تمام وقت و نیز تناسب بین تعداد عضو هیأت علمی به دانشجو وجود داشته باشد.
- پ-۳-۱-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان بر اساس شایستگی‌های علمی/عملی، آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و منش حرفه‌ای باشد.
- پ-۴-۱-۵ در برنامه فراخوان، ساز و کار مناسبی در مورد پایش و ارزشیابی مستمر بر اساس شرح وظایف و مسؤولیت‌های محوله به اعضای هیأت علمی/مدرسان داشته و بازبینی توزیع فعالیت‌های اعضای هیأت علمی در شرایط بحران را در نظر داشته باشد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۵ برنامه مدون برای فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان در راستای مأموریت دانشکده و توجه به ویژگی‌های منطقه‌ای داشته باشد.
- ت-۲-۱-۵ در برنامه فراخوان، جذب و به کارگیری اعضای هیأت علمی/مدرسان، بودجه و درآمدهای اختصاصی دانشکده و یا دانشگاه را در نظر بگیرد.

توضیحات:

- ❖ منظور از سیاست‌های گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی، اطمینان بخشی از کارآمدی اعضای هیأت علمی در رشته‌های بالینی، علوم پایه و علوم رفتاری و اجتماعی بر اساس برنامه آموزشی دندانپزشکی عمومی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمات بالینی می‌باشد.
- ❖ منظور از تعداد، تنوع و تناسب، انطباق برنامه گزینش و تأمین اعضای هیأت علمی با برنامه استانداردهای کالبدی کشوری می‌باشد.
- ❖ شایستگی‌های علمی/عملی، آموزشی، پژوهشی، اخلاقی و منش حرفه‌ای منطبق بر معیارهای آیین‌نامه جذب اعضای هیأت علمی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.
- ❖ ویژگی‌های منطقه‌ای به ویژگی‌های ذکر شده در سند آمایش سرزمینی گفته می‌شود.
- ❖ ارزشیابی جذب متقاضیان هیأت علمی در بدو ورود به خدمت بر اساس رزومه فردی و آیین‌نامه جذب هیأت علمی می‌باشد.

³⁰ Faculty

❖ پایش و ارزشیابی اعضای هیأت علمی در مراحل تبدیل وضعیت استخدامی بر اساس رزومه آموزشی، پژوهشی و ارائه خدمت در سال‌های قبلی خدمت عضو هیأت علمی می‌باشد.

زیرحوزه ۲-۵: ارتقای مرتبه و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی

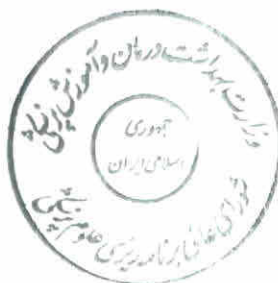
استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۲-۵ برنامه مدون ارتقای مرتبه و فعالیت‌های اعضای هیأت علمی برای اطمینان از وجود تعادل بین فعالیت‌های مختلف اعضا مبتنی بر شرح وظایف استخدامی و آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی ارائه دهد و آن را اجرا کند.
- پ-۲-۲-۵ از تداوم صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، اجرایی و ارائه خدمات سلامت توسط اعضای هیأت علمی اطمینان یافته و ارائه آموزش توسط اعضای هیأت علمی را رصد کند.
- پ-۳-۲-۵ برنامه ای مدون برای اطمینان از استفاده از فعالیت‌های بالینی و پژوهشی در فرآیند یاددهی و یادگیری ارائه دهد و آن را اجرا کند.
- پ-۴-۲-۵ برنامه‌ای مدون برای توانمندسازی و حمایت اعضای هیأت علمی (و مدرسان) مبتنی بر آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی داشته و آن را اجرا و بر آموزش‌های الکترونیک در این زمینه تاکید کند.
- پ-۵-۲-۵ اطمینان یابد اعضای هیأت علمی (و مدرسان) با برنامه درسی دندانپزشکی عمومی آشنایی کافی داشته باشند و متناسب با مسئولیت محوله در آموزش دندانپزشکی عمومی، وقت و توجه کافی را صرف می‌کنند و از آشنایی کافی اعضای هیأت علمی در کاربرد روش‌های آموزش مجازی اطمینان حاصل کند.
- پ-۶-۲-۵ برنامه مدونی برای ایجاد انگیزه و افزایش توانمندی اعضای هیأت علمی (و مدرسان) در زمینه ارزیابی دانشجو داشته باشد.
- پ-۷-۲-۵ برنامه مدونی جهت تأمین رفاه حداقلی اعضای هیأت علمی (و مدرسان) داشته باشد.

توضیحات:

صلاحیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و ارائه خدمات مبتنی بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی قابل تعریف می‌باشد.

حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی

حوزه ۶: منابع آموزشی و پژوهشی^{۳۱}

زیرحوزه ۱-۶: تسهیلات فیزیکی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۱-۶ تسهیلات فیزیکی کافی و مناسب برای اعضای هیأت علمی و دانشجویان فراهم نماید، تا تضمین نماید برنامه آموزشی (حضور یا مجازی) می‌تواند به نحو مناسب پیاده شود.

پ-۱-۲-۶ محیط آموزشی فراهم نماید که برای کارکنان، دانشجویان، بیماران و همراه بیماران اصول ایمنی متناسب در آن لحاظ شده باشد.

پ-۱-۳-۶ با روزآمد کردن و گسترش منظم تسهیلات متناسب با شرایط موجود و پیشرفت‌های به وجود آمده در زمینه روش‌های آموزشی، محیط آموزشی دانشجویان را ارتقا دهد.

توضیحات:

❖ تسهیلات فیزیکی شامل سالن‌های سخنرانی، کلاس‌های درس، سالن‌های آموزش شبیه‌سازی شده (فانتوم)، اتاق‌های کار گروهی، آزمایشگاه‌های پژوهش و آموزش، آزمایشگاه مهارت‌های بالینی، امور اداری، کتابخانه‌ها، تسهیلات فناوری اطلاعات، سالن امتحانات، غذاخوری، سالن‌های ورزشی، تسهیلات تفریحی، ایاب و ذهاب و محل استراحت (خوابگاه‌ها و پاریون‌ها) خواهد بود.

❖ حداقل تسهیلات فیزیکی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه دندانپزشکی عمومی مشخص شده است.

❖ محیط ایمن (ایمنی محیط کار) شامل ارائه اطلاعات ضروری و حفاظت از مواد مضر، نمونه‌ها، مقررات و ایمنی آزمایشگاه و تجهیزات ایمنی است.

زیرحوزه ۲-۶: منابع آموزش بالینی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۶ نسبت به تأمین موارد ذیل جهت کسب تجربه بالینی کافی توسط دانشجویان اطمینان داشته باشد:

- تعداد کافی و تنوع مناسب بیماران
- تسهیلات آموزش بالینی
- سیستم نظارتی آموزش بالینی

³¹ Educational resources

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۶ امکانات آموزش بالینی را متناسب با نیازهای جمعیت تحت پوشش، مورد ارزشیابی قرار داده و جهت تأمین آن بکوشد.

توضیحات:

- ❖ منظور از بیمار در آموزش بالینی بیمار واقعی است، اما در صورت لزوم، بیمار شبیه‌سازی شده، بیمار استاندارد شده و یا دیگر تکنیک‌ها، می‌تواند به عنوان جایگزین استفاده شود.
- ❖ امکانات آموزش بالینی مورد نیاز در سند استانداردهای کالبدی برنامه دندانپزشکی عمومی مشخص شده است.
- ❖ تسهیلات آموزش بالینی
- ❖ در ارزشیابی تسهیلات آموزش بالینی باید ضمن توجه به برنامه‌های آموزش دندانپزشکی به طور منظم از نظر تناسب کیفیت تجهیزات، تعداد و تنوع بیماران، شیوه‌های درمانی، نظارت و مدیریت آن‌ها ارزشیابی شود.

زیرحوزه ۳-۶: فناوری اطلاعات

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۳-۶ سیاست‌هایی برای استفاده موثر و اخلاقی از امکانات فناوری اطلاعات و آموزش‌های مجازی، توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.
- پ-۲-۳-۶ دسترسی آسان به رسانه‌های الکترونیکی و امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر شبکه و یا غیر آن را تأمین نماید.
- پ-۳-۳-۶ امکان استفاده اعضای هیأت علمی و دانشجویان از فناوری نوین اطلاعات را با تعیین سطح دسترسی و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای در موارد زیر فراهم نماید:

- مدیریت بیماران
- دسترسی به اطلاعات بیماران
- کار در سیستم‌های مراقبت سلامت
- آموزش مهارت‌های بالینی
- آموزش‌های مجازی

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۳-۶ امکانات و تجهیزات فناوری‌های نوین آموزشی مثل انواع شبیه‌سازهای پیشرفته^{۳۲} از جمله واقعیت مجازی^{۳۳} و آموزش از راه دور (تله مدیسین) را برای آموزش دانشجویان دندانپزشکی فراهم نماید.

³² Simulators

³³ Virtual Reality

توضیحات:

- ❖ سیاست استفاده موثر و اخلاقی از فناوری اطلاعات و ارتباطات شامل استفاده از رایانه، تلفن/تلفن همراه، شبکه‌های داخلی و خارجی، دیگر ابزارها؛ هماهنگی با خدمات کتابخانه شامل دسترسی مشترک به همه منابع و موارد آموزشی از طریق یک سیستم مدیریت آموزش³⁴ و همچنین کاربرد فناوری اطلاعات است. کاربرد فناوری اطلاعات ممکن است بخشی از آموزش دندانپزشکی مبتنی بر شواهد و آماده‌سازی دانشجویان برای یادگیری مادام‌العمر و توسعه حرفه‌ای مداوم باشد.
- ❖ استفاده اخلاقی به چالش‌های مرتبط با دندانپزشک و حریم خصوصی بیمار و محرمانه بودن اطلاعات در مواجهه با پیشرفت فناوری اطلاعات در آموزش دندانپزشکی و مراقبت‌های بهداشتی اشاره دارد. اتخاذ سیاست‌های مرتبط با توانمندسازی آن‌ها برای استفاده صحیح از ابزار جدید می‌تواند کمک کننده باشد.

زیرحوزه ۴-۶: پژوهش و دانش پژوهی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۴-۶ زیرساخت‌های پژوهشی ضروری اجرای برنامه دندانپزشکی عمومی را برای دانشجویان دندانپزشکی فراهم نماید.
- پ-۲-۴-۶ تسهیلات پژوهشی و اولویت‌های پژوهش مشخصی داشته باشد و اطلاع‌رسانی لازم برای دانشجویان و اعضای هیأت علمی انجام گردد.
- پ-۳-۴-۶ با تدوین سیاست‌های مشخص و اجرای آن، ارتباط پژوهش و آموزش را تقویت نماید.
- پ-۴-۴-۶ پژوهش و دانش‌پژوهی دندانپزشکی را مبنای اصلاح برنامه آموزشی قرار دهد.

استانداردهای ترجیحی:

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۴-۶ از طریق تسهیل یادگیری روش‌های علمی و آموزش مبتنی بر شواهد مطمئن شود فعالیت‌های پژوهشی و دانش‌پژوهی دندانپزشکی بر آموزش جاری تأثیر می‌گذارد.

توضیحات:

- ❖ پژوهش و دانش‌پژوهی مشتمل بر تحقیقات علمی در علوم پایه، بالینی، رفتاری و اجتماعی است. دانش‌پژوهی دندانپزشکی به معنی دستیابی به دانش و پژوهش دندانپزشکی پیشرفته است. پژوهش‌های دندانپزشکی می‌تواند مبنای برنامه آموزشی باشد.

زیرحوزه ۵-۶: تبحر آموزش دندانپزشکی

استانداردهای الزامی:

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۵-۶ به افراد متبحر در آموزش دندانپزشکی دسترسی داشته باشد.

³⁴ LMS

پ-۲-۵-۶ سیاست مشخصی را جهت استفاده از افراد متبحر در آموزش دندانپزشکی برای طراحی و توسعه روش‌های آموزش و ارزشیابی، و توانمندسازی اعضای هیأت علمی تدوین و اجرا نماید.

توضیحات:

افراد متبحر به متخصصین دندانپزشکی و دندانپزشکانی که دوره‌ها و کارگاههای آموزش پزشکی را گذرانده باشند، اطلاق می‌شود.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۵-۶ به توسعه پژوهش در حوزه آموزش دندانپزشکی توجه کند.

ت-۲-۵-۶ افراد متبحر آموزش دندانپزشکی در سطح دانشگاه در اختیار داشته باشد و به مشاوره در سطح ملی و بین‌المللی با افراد متبحر دسترسی داشته باشد.

توضیحات:

❖ افراد متبحر آموزش دندانپزشکی شامل افرادی با تجربه فعالیت‌های توسعه‌ای و پژوهشی در آموزش دندانپزشکی از گروه‌های مختلف علوم دندانپزشکی، متخصصان آموزشی (شامل دانش‌آموختگان آموزش پزشکی، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، متخصصان برنامه‌ریزی درسی، ارزشیابی و دیگر متخصصان) و نظیر آن خواهند بود.

❖ پژوهش در آموزش دندانپزشکی، اثربخشی جنبه‌های مختلف فرآیند یاددهی و یادگیری را بررسی می‌کند.

زیرحوزه ۶-۶: تبادلات آموزشی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۶-۶ سیاستی برای همکاری ملی و بین‌المللی با سایر مؤسسات آموزشی از جمله تبادل استاد و دانشجو، معادل‌سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات تدوین نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۶-۶ تبادل اعضای هیأت علمی/مدرسان، دانشجویان و کارشناسان در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی و معادل‌سازی واحدهای گذرانده شده در سایر مؤسسات را با تدارک منابع مناسب اجرا نماید.

توضیحات:

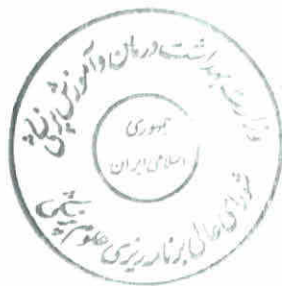
❖ سایر مؤسسات آموزشی شامل دیگر دانشکده‌های دندانپزشکی و سایر دانشکده‌ها و مؤسسات آموزشی (پزشکی، داروسازی، بهداشت عمومی و دامپزشکی) و حرفه‌های وابسته به آن خواهد بود.

❖ کارشناسان شامل مدیریت و کارشناسان فنی باشند.

❖ معادل‌سازی واحدهای درسی می‌تواند از طریق برنامه‌ی کاری بین دانشکده‌های دندانپزشکی تسهیل شود.

حوزه ۷: ارزشیابی دوره

حوزه ۷: ارزشیابی دوره^{۳۵}

زیرحوزه ۱-۷: نظام پایش^{۳۶} و ارزشیابی دوره

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱-۷ برنامه‌ای برای ارزشیابی نظام‌مند دوره دندانپزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.
- پ-۲-۱-۷ برنامه‌ای برای پایش فرآیندها و پیامدهای دوره دندانپزشکی عمومی تدوین و اجرا کند.
- پ-۳-۱-۷ از نتایج ارزشیابی به منظور اصلاح دوره دندانپزشکی عمومی استفاده کند.
- پ-۴-۱-۷ ذینفعان اصلی ارزشیابی را در فعالیت‌های پایش و ارزشیابی دوره آموزشی مشارکت دهد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

- ت-۱-۱-۷ به صورت ادواری در فواصل مشخص (حداقل هر ۵ سال) سایر جنبه‌های دوره آموزشی دندانپزشکی عمومی خود را به طور جامع مورد ارزشیابی قرار دهد.

توضیحات:

- ❖ منظور از ارزشیابی دوره فرآیند نظام‌مند و مستمر گردآوری و تحلیل اطلاعات به منظور قضاوت در مورد اثربخشی و کفایت برنامه آموزشی و اجزای اصلی آن (شامل مدل برنامه درسی، ساختار برنامه، ترکیب و طول دوره و بخش‌های ضروری و انتخابی) است. گردآوری اطلاعات با استفاده از روش‌های مختلف مانند پرسشنامه، بحث گروهی، مصاحبه و بررسی مستندات، با استفاده از ابزارهای معتبر و پایا و از منابع مختلف شامل دانشجویان، مدرسان و مسئولان برنامه صورت می‌گیرد.
- ❖ پایش دوره شامل گردآوری مستمر اطلاعات در مورد جنبه‌های کلیدی آن و در راستای حصول اطمینان از صحت اجرای فرآیند آموزشی می‌باشد، تا حیطه‌های نیازمند مداخله مشخص شود. منظور از فرآیندهای آموزشی فعالیت‌هایی است که اجرا می‌شود تا برنامه آموزشی به نتایج مورد نظر خود برسد. منظور از پیامدهای آموزشی، نتایج حاصل از برنامه است که معمولاً به صورت پیامدهای فوری، میان مدت و بلندمدت تعریف می‌شود.
- ❖ منظور از سایر جنبه‌های دوره آموزشی، منابع، ساختار، محیط آموزشی، فرهنگ حاکم بر برنامه، پیامدهای طولانی مدت، موارد خاص دوره (به طور مثال استفاده از روش‌های خاص آموزشی و ارزیابی) و پاسخگویی اجتماعی است.
- ❖ ذینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات در حوزه رسالت و اهداف)

³⁵ Program evaluation

³⁶ Monitoring

زیر حوزه ۲-۷: عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۷ عملکرد دانشجویان تمام ورودی‌ها را در رابطه با پیامدهای آموزشی موردنظر و برنامه آموزشی تحلیل کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۷ عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان تمام ورودی‌ها را در رابطه با شرایط، پیش‌زمینه و قابلیت‌های ورودی آن‌ها تحلیل کند.

ت-۲-۲-۷ نتایج تحلیل عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان را به مراجع مربوطه مانند وزارت متبوع، سازمان سنجش، کمیته برنامه‌ریزی درسی و مشاوره دانشجویی بازخورد دهد.

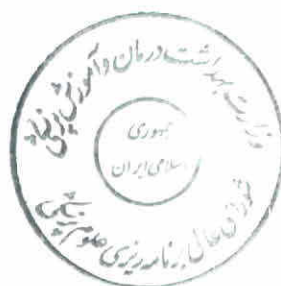
توضیحات:

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانشجویان بررسی طول مدت تحصیل، نمرات امتحانات، میزان رد و قبولی، میزان موفقیت یا مشروطی و دلایل آن، بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان بر اساس خودگزارش‌دهی، توجه به علائق شخصی از جمله دوره‌های اختیاری، مصاحبه با دانشجویان تجدید دوره شده، مصاحبه با دانشجویان انصرافی و اخراجی و سایر موارد بنابر شرایط دانشکده است.

❖ منظور از تحلیل عملکرد دانش‌آموختگان بررسی نتایج عملکرد در آزمون‌های ملی، شغل انتخابی و عملکرد بعد از دانش‌آموختگی و سایر موارد بنابر شرایط موجود است.

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی

حوزه ۸: مدیریت عالی و اجرایی^{۳۷}

زیرحوزه ۸-۱: مدیریت عالی

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۱-۸ مجوز تاسیس از شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دریافت کرده باشد.

پ-۲-۱-۸ به منظور تحقق اهداف دوره دندانپزشکی عمومی، ساختار، تشکیلات، اختیارات، مسؤلیت‌ها و ارتباطات سازمانی درون دانشگاهی خود را تعریف، تدوین، اجرا و پایش نماید.

پ-۳-۱-۸ در مدیریت عالی از ساختار شوراها با شرح وظایف مشخص و تعریف شده (برای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری) و ساختار کمیته‌ای (برای فعالیت‌های فنی و اجرایی) با مشارکت ذینفعان اصلی استفاده کند.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۱-۸ تصمیمات و عملکرد مدیریت عالی را شفاف و به نحو مقتضی به ذینفعان اطلاع‌رسانی کند.

توضیحات:

- ❖ ساختار مدیریت عالی: مشتمل بر هیأت رئیسه، شورای سیاست‌گذاری و فرآیندهای استقرار سیاست‌های برنامه‌ای، موسسه‌ای، اجرا و پایش آن است.
- ❖ ساختار کمیته‌ای: منظور ساختاری برای اجرایی شدن برنامه‌های دندانپزشکی عمومی و سیاست‌ها مثل کمیته برنامه درسی، کمیته جذب و دیگر موارد است.
- ❖ ذینفعان اصلی (مراجعه به توضیحات حوزه رسالت و اهداف)
- ❖ سیاست‌های برنامه‌ای و موسسه‌ای شامل ماموریت دانشکده دندانپزشکی، برنامه آموزشی، نظام پذیرش، جذب پرسنل، انتخاب سیاست‌ها و تصمیمات موثر در تعامل و ارتباط با بخش سلامت و بالین است.

زیرحوزه ۸-۲: مدیریت آموزش

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۲-۸ مسئولین مرتبط با دوره دندانپزشکی عمومی را مشخص و مسؤلیت‌های هر یک از ایشان را در قبال مدیریت این دوره توصیف و تدوین نماید.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۲-۸ برنامه مشخصی جهت ارزشیابی عملکرد تیم مدیریت داشته باشد و به طور دوره ای عملکرد این تیم را در میزان دستیابی به مأموریت و پیامد مورد انتظار خود پایش و ارزشیابی کند.

توضیحات:

❖ تیم مدیریت آموزش: افراد حقیقی و حقوقی هیأت رئیسه و ساختار حاکمیتی که در برابر موضوعات آموزشی، پژوهشی، خدمات و تصمیم گیری ها پاسخگو هستند. این افراد شامل رئیس دانشکده دندانپزشکی، معاون آموزش دندانپزشکی عمومی دانشکده، کمیته پیاده سازی استانداردهای پایه دوره دندانپزشکی عمومی و مدیران گروه های آموزشی می باشد

زیر حوزه ۳-۸: بودجه آموزشی و تخصیص منابع

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۳-۸ بودجه مشخص و مناسبی برای تحقق اهداف و اجرای برنامه حضوری و یا مجازی دندانپزشکی عمومی داشته باشد.
پ-۲-۳-۸ تفویض اختیارات مالی و اداری مورد نیاز برای تحقق و توسعه فعالیت های مرتبط با آموزش دندانپزشکی عمومی مبتنی بر استانداردهای این دوره را داشته باشد.

توضیحات:

❖ بودجه مشخص: منظور بودجه آموزشی بر اساس فعالیت های بودجه ای در دانشکده می باشد که باید به سهم مشخص و شفاف از بودجه دانشکده دندانپزشکی وصل شود.
❖ دانشگاه علوم پزشکی لازم است در خصوص تخصیص و تامین بودجه مناسب برای تحقق اهداف و اجرای مطلوب برنامه آموزشی حضوری و مجازی به دانشکده دندانپزشکی، همکاری لازم را داشته باشد.

زیر حوزه ۴-۸: مدیریت و اجرا

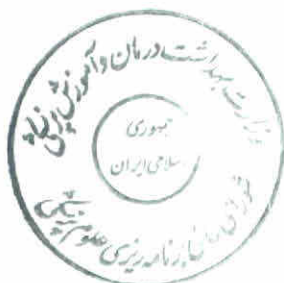
استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۴-۸ از کادر اجرایی حرفه ای لازم برای اجرای برنامه آموزشی برخوردار باشد.
پ-۲-۴-۸ برنامه مشخصی را برای تامین منابع انسانی، سرمایه ای و مصرفی لازم جهت استمرار و ارتقای فعالیت های دانشجویی در حوزه های زیر با همکاری معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه، طراحی و اجرا نماید:

- فعالیت های دینی، فرهنگی و ورزشی دانشجویان
- فعالیت های علمی دانشجویان
- فعالیت های اجتماعی و رشد فردی دانشجویان

پ-۳-۴-۸ ساختار و متولی مشخصی برای مدیریت فرآیند ارزیابی دانشجویان و ارزشیابی مستمر به منظور بهبود و ارتقای کیفیت ارزیابی فراگیران داشته باشد.

توضیحات:

❖ منظور از کادر اجرایی حرفه‌ای مناسب افراد متخصص متناسب با نیازهای دانشکده شامل مدیر مالی، کارمندان بودجه، کارشناسان آموزشی، پژوهشی و غیره می‌باشد.

زیر حوزه ۵-۸: تعامل با بخش سلامت

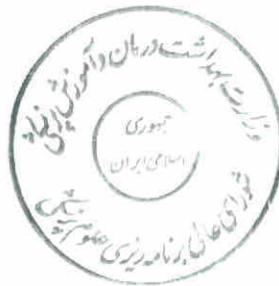
استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

پ-۱-۵-۸ فرآیند مشخص و مناسبی برای تعامل سازنده و مستمر با بخش سلامت (بهداشت و درمان، غذا و دارو) و بخش‌های مرتبط با آن در جامعه داشته باشد.

توضیحات:

❖ تعامل سازنده: شامل تبادل اطلاعات، تشریک مساعی و همکاری با سازمان‌های مرتبط، به منظور تربیت دندانپزشکان جهت پاسخگویی اجتماعی به نیازهای آتی جامعه.

حوزه ۹: بازنگری مستمر

حوزه ۹: بازنگری مستمر^{۳۸}

استانداردهای الزامی

دانشکده دندانپزشکی باید:

- پ-۱-۱- دوره دندانپزشکی عمومی و اجزای آن را به صورت مستمر مورد بررسی و بازنگری قرار دهد.
- پ-۱-۲- در جهت رفع کمبودهای شناسایی شده در دوره دندانپزشکی عمومی و اجزای آن اقدام کند.
- پ-۱-۳- بودجه مناسبی برای بازنگری مستمر دوره دندانپزشکی عمومی در نظر بگیرد.

استانداردهای ترجیحی

دانشکده دندانپزشکی بهتر است:

ت-۱-۱- فرآیند بازنگری مستمر خود را مبتنی بر نتایج مطالعات آینده نگر، ارزشیابی‌های انجام شده و مرور بر متون آموزش پزشکی انجام دهد.

در فرآیند بازنگری مستمر خود به موارد زیر توجه کند:

ت-۱-۲- اصلاح بیانیه رسالت متناسب با تحولات علمی، اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی جامعه خود

ت-۱-۳- بازنگری توانمندی‌های دانش آموختگان متناسب با نیازهای محیط‌های کاری که به آنها وارد می‌شوند

ت-۱-۴- بازنگری در مدل برنامه آموزشی و روش‌های آموزشی به منظور حصول اطمینان از مناسب و متناسب بودن آنها

ت-۱-۵- اصلاح محتوای آموزشی متناسب با پیشرفت‌های علمی در حوزه‌های علوم پایه، بالینی، علوم رفتاری و اجتماعی، تغییرات پیش آمده در ویژگی‌های جمعیتی و وضعیت بیماری‌ها به صورت وارد شدن موارد جدید و خارج شدن موارد قدیمی شده از برنامه آموزشی

ت-۱-۶- ارتقای کیفیت نظام ارزیابی فراگیران و نیز روش‌ها و تعداد آزمون‌ها بر اساس تغییرات ایجاد شده در پیامدهای یادگیری و روش‌های آموزشی

ت-۱-۷- ارائه بازخورد به نهادهای مرتبط با پذیرش دانشجو در جهت اصلاح سیاست‌های مربوط به منظور انطباق با تغییرات دوره دندانپزشکی عمومی و تناسب تعداد دانشجویان پذیرفته شده با ظرفیت دانشکده

ت-۱-۸- اصلاح روند فراخوان و جذب هیأت علمی در دانشکده بر اساس نیازهای به وجود آمده

ت-۱-۹- نوسازی امکانات و تجهیزات آموزشی بر اساس نیازهای به وجود آمده از جمله ظرفیت پذیرش دانشجو، تعداد و مشخصات اعضای هیأت علمی و ویژگی‌های برنامه آموزشی

ت-۱-۱۰- بازنگری در نظام پایش و ارزشیابی دوره

ت-۱-۱۱- اصلاح و توسعه ساختار سازمانی و تشکیلات مدیریتی عالی و اجرایی دوره دندانپزشکی عمومی برای مواجهه مناسب با شرایط و نیازهای در حال تغییر و نیز با در نظر گرفتن علایق گروه‌های مختلف ذینفع

توضیحات:

❖ منظور از اجزای دوره دندانپزشکی عمومی، رسالت و اهداف، ساختار، فرآیندها، پیامدها، محتوا، روش‌های یاددهی و یادگیری، ارزیابی و ارزشیابی، و محیط یادگیری است.

³⁸ Continous renewal